

Tyrannie der hulpverlening

MUZIKALE INTRO DOEK

Decor: aquarium met 1 goudvisje, een microfoon op statief, een oude bandopnemer, aan zij- en achterkant: Luxaflex, in één van de hoeken: een klein hoopje zand

BELICHTING: Technisch licht geconcentreerd op de bandopnemer.

'Hij' is op scène.

Handelingen: een 'voorbereiding', 'afwachten', uittesten bandopnemer.

'Hij' staat dicht bij microfoon.

HIJ

...Test!

'HIJ' gaat naar de bandopnemer, draait de band terug, laat hem dan lopen.

OFF

...en voorgoed besloten hebbend IK te zijn, te leven in overeenstemming met het werk dat mij is opgelegd, pose te zijn die niets van uitdagingen aan de massa, niets van het vuurwerk voor het lachen of tieren der minder één, twee, één, twee...test! superioriteit trekt geen clownspak aan; ontzegging en stilzwijgen zijn haar kleed (vrouwstern) muziek a.u.b. (muziekstuk: piano-bewerking van fragment *Tales of Hoffmann*; muziekstuk loopt verder onder volgende tekst) Het laatste spoor van invloed van de anderen op mijn karakter is hiermee verdwenen! (muziek stopt) Ik heb toen ik voelde dat ik het intense en infantiele verlangen...

'HIJ' stopt vluchtig de bandopnemer, wil blijkbaar het vervolg niet horen.

'HIJ' neemt wachtende houding aan.

Na een tijdje:

LICHT UIT

MUZIKALE INTRO

LICHT AAN - AVONDBELICHTING

'HIJ' is op scène.

Handelingen: Herhaling van een 'voorbereiding'

'Afwachten'

Uittesten van de bandopnemer.

'HIJ' staat iets verder van de microfoon.

HIJ

Eén, twee, één, twee...test!

'HIJ' gaat naar de bandopnemer, spoelt terug en beluistert opnieuw.

OFF

...toen ik voelde dat ik het intense en infantiele verlangen één, twee, één, twee...test! is nu tijd dat ik zeg wat voor soort mens ik ben. Mijn naam doet niets van wat ik geschreven heb werd ooit voltooid...

'HIJ' stopt haastig bandopnemer.

Wachtende houding.

Na een tijdje:

LICHT UIT

LICHT AAN - MORGEN: MUZIEK

'HIJ' is op scène.

Handelingen: Herhaling van een 'herhaling' van een voorbereiding.

'Afwachten'

Uittesten van de bandopnemer.

'HIJ' staat nog verder van de microfoon af.

HIJ

Eén, twee, één...

'ZIJ' komt op met (zware) koffers, gevolgd door een celliste.

HIJ

Kom niet tegenover me zitten, niet naast me, kom niet naar me toe;

Kom niet met me lachen of praten.

Ik ben alles moe, ik ben moe.

en ik wil alleen slapen.

...

Zelfs wakend nog slapen,

zonder dromen.

...

in een ver en vaag vergeten opgenomen,

waar geen gedachte hoeft te komen.

...

Tussen distels wierp ik wat aan geloof mij

was gegund.

en op een blanco blad zij schreef ik: 'Eind'.

De incognito prinsessen bleven onbekend.

Voor de beloofde tronen kwam geen timmerman.

...

En daarom...(kom niet naast me zitten)

Mijn god ligt op de lommerd. 'k Heb verpakt

in pakpapier.

De hoop en de ambitie ooit beleefd...

Ik wil slechts slapen, al is het een dood.

...

Daarom...kom niet naast me zitten en

spreek niet.

ZIJ

Zij 'kwam'

'glimlachend', 'elegant'

de voetstap...

HIJ (onderbreekt haar)

De boerse ambitie uit te munten om uit te munten heeft mij verlaten, evenals die andere absurditeit, van een ondraaglijke vulgariteit: willen 'verbazen'!

...daarom...

kom niet tegenover me zitten en spreek niet!

ZIJ (herneemt de voetstap)

en opeens...

opeens is al het water van de havenzee doorzichtig,

en zien wij op de bodem, als een enorme

prent die daar lag uitgevouwen,

dit hele landschap, rij bomen, straatweg zinderend in gindse haven...

HIJ

Weg van mij!

ZIJ

Eensklaps, gelijk een bliksemschicht van klank, die geen lawaai voortbrengt

maar tederheid,

en plotseling de hele horizon der zee omvaant,

Verschijnt, vochtige golfslag, donker, mense-lijk en nachtelijk,

Stem van verre sirene, schreiend, roepend,

die kreet, uit diepten van de Verte, uit diepten van de Zee ...

uit de ziel der Afgronden...

HIJ

Weg van mij! Weg uit mijn ogen,

Weg van binnen uit mijn hart...

Verlies je in de Verte, in de Verte, nevel

Gods...

ZIJ

Bedenk, gij die God verafgootd, dat het leven

meervoudig is en alle dagen van elkaar ver-

schillend,

en slechts meervoudig zijnd als zij

Zullen wij met de waarheid zijn.

HIJ

Ga, ga, laat mij en word...

Blijf niet.

Niets van wat ik geschreven heb werd ooit

voltooid...

ZIJ

Niets!?

wie niets wil is vrij.

Kom dan...

Kom over zeeën, over de wijdere zeeën zonder zichtbare horizonten...

HIJ (hoopt haar definitief te overtuigen)
Ik ben niet meer dan een zelfmoord.

(kleine stilte)

ZIJ
Het steeds vertrekken...
Het ogenblik bevend beleven...
De bleekheid van de ochtenden dat men ver-
trekt...
Het mysterie van elk vertrek...
de smartelijke onzekerheid en onbegrijpelijk-
heid voor dit onmogelijke
universum...
een vaag gevoelen vergelijkbaar met een
angst...
de mysterieuze, voorouderlijke vrees voor...
het onverklaarbaar verlangen...
de hunkering naar...
...
...
de verre stranden,
de nabije stranden.

HIJ
Vandaag bijna twee bladzijden gelezen
uit het boek van een mystiek dichter
en gelachen als wie veel gehuild heeft.
Mystieke dichters zijn zieke filosofen
en filosofen onwijze mensen.
wat mij betreft: Ik ben tevreden!
Loop naar de duivel zonder mij!
Waarom moeten we samen gaan?
...
Pak me niet bij mijn arm!
Ik hou er niet van bij de arm gepakt te wor-
den...
Ik hou er niet van!
...
Wat heb ik alle goden dan voor kwaad ge-
daan?

ZIJ (ander register)
Kom...
Kom vertroostende...

HIJ
Wat een ellende dat men wil dat je gezellig
bent!

'ZIJ' wacht op muziek.
Celliste begint te spelen.

ZIJ
Kom...
Kom en ruk mij uit de grond van angst en
nutteloosheid
waar ik gedij,
Pluk mij van mijn grond, vergeten madelief...
Lees blad voor blad in mij ik weet niet welke
lotsbestemming,
ontblader mij naar uw behagen.
Werp één blad van mij naar 't noorden,
Waar de steden liggen van Vandaag die ik zo-
zeer heb liefgehad;
Werp een ander blad van mij naar 't zuiden,
waar de zeeën liggen voor de Ontdekkings-
reizigers ontsloten;
Werp een ander blad van mij naar 't westen,

waar in purper laait al wat misschien de Toe-
komst is
die ik aanbid zonder te kennen...
En het andere, de andere, wat van mij rest,
werp dat naar 't oosten...
Het oosten...
Het oosten vanwaar alles komt, het daglicht
en 't geloof
Het oosten, praalziek, fanatiek en heet...

HIJ
Het mateloze oosten dat ik nooit zal zien!
Het oosten...
al wat wij niet hebben...
al wat wij niet zijn...

ZIJ
Het oosten waar - wie weet - Christus mis-
schien nog heden leeft.
Waar God misschien waarlijk bestaat en 't al
bestierend.

HIJ
Een God is niet meer dan een woord.
Zoek niet, noch geloof!

Muziek stopt.

ZIJ
Kom dan...
Kom over de zeeën, over de...

HIJ (onderbreekt haar)
Om Godswil!
...
Als ik iemand anders was, gaf ik u graag uw
zin!
...

'ZIJ' bekijkt hem, verwacht iets van hem.

HIJ
Lydia...
...
Wie ben ik het verplicht?

ZIJ
Ik wil niets!
Ik zei toch al dat ik niets wil!

HIJ
Je bent belangrijk voor jezelf, want jij bent
dat wat je je voelt.
Je bent alles voor jezelf, want voor jezelf ben
je het heelal...

ZIJ
Als ik zo ben...
zouden de anderen niet net zo zijn?

HIJ
O, arme ijdelheid van vlees en botten, mens
geheten...
...
Zie je dan niet dat je (wij) werkelijk volko-
men onbelangrijk bent (zijn)?

ZIJ
Wilde u mij getrouwd, nietszeggend, alle-
daags, belastingsplichtig?

Als ik iemand anders was, gaf ik u graag uw
zin.
Loop naar de duivel zonder mij.
Of laat mij in mijn eentje naar de duivel lo-
pen!
Ja...
Waarom moeten we samen gaan?
...
Pak me niet bij mijn arm.
('HIJ' pakt haar niet bij de arm)
Ik wil niets!
Ik zei toch al dat ik niets wil!
...
...
Ik zal niet talmen. Ik talm nooit!
En zolang de Afgrond en de Stilte talmen...
...
...
...
Soms...
...
Soms heb ik gelukkige gedachten...

Celliste begint te spelen.

ZIJ
Soms heb ik gelukkige gedachten, gedach-
ten...
plotseling gelukkig...in gedachten...
En in de woorden waar ze zich vanzelf in los-
maken...

'ZIJ' lijkt na te denken, neemt plotseling een
beslissing.
'ZIJ' verlaat de scène.
De celliste speelt onzeker verder, weet niet
goed wat doen, zoekt bij 'HIJ' om raad.
'HIJ' ziet haar niet eens staan.
De celliste stopt met spelen, neemt dan de
beslissing om te blijven.
Ze kijkt af en toe in coulissen om te zien of
'ZIJ' niet terugkeert.
Na een tijdje - gezien 'onvriendelijke' hou-
ding van 'HIJ' - beslist ze tenslotte om weg
te gaan.

Kleine stilte.

HIJ
Zij kwam, glimlachend, elegant,
de voetstap ongehaast en licht,
En hij, die voelt met zijn verstand,
maakte meteen het juiste gedicht.
Hij spreekt daarin niet over haar.
Noch over hoe zij, volwassen kind,
De hoek omsloeg van gindse straat,
Hoek waar de eeuwigheid begint.
In het gedicht spreekt hij van de zee,
beschrijft de golven en de pijn
...
Herlezend zie ik een van twee:
De hoek - ofwel de waterlijn.

'HIJ' gaat naar de bandopnemer, spoelt te-
rug.

HIJ
(met fierheid omwille van het rijm)

Elegant-verstand; Licht-gedicht; Zee-twee;
Pijn-waterlijn.

'HIJ' stopt de bandopnemer, schakelt aan en
beluistert.

OFF
...van wat ik geschreven heb werd ooit vol-
tooid één, twee, één...
Kom niet tegenover me zitten, niet naast
me,...enz.

LICHT UIT

MUZIEK (kleine muzikale finale)

LICHT AAN - AVOND

'HIJ' alleen op scène.
Beluistert band.

OFF
...
...Het mysterie van elk vertrek...enz.

'HIJ' gaat naar de bandopnemer, schakelt
hem uit.

HIJ
We begrijpen mekaar niet, dat weet ik wel...
...
Het mysterie der dingen, waar is dat?
Waar is het, dat het zich niet laat zien.
Althans om te tonen dat het mysterie is?
Wat weet de rivier hiervan en wat de boom?
En ik, wat weet ik ervan?
Telkens als ik naar de dingen kijk en denk
aan wat de mensen ervan denken...lach ik...

'HIJ' ziet de koffers van 'ZIJ'. 'HIJ' gaat er-
naar toe.

HIJ
Lach ik...zoals een koele bergbeek klatert
over stenen.

'HIJ' opent één van de koffers. Zand
stroomt eruit. 'HIJ' lijkt verveeld te zijn, wil
het zand terug in de koffer duwen, realiseert
zich dat
het hopeloos is, neemt het zand in zijn han-
den en tracht het kleine
zandbergje te bereiken aan de andere kant
van de scène. Zand loopt
door zijn vingers op de grond. 'HIJ' merkt
de zandsporen, tracht
ze te verwijderen. Weet niet waar naartoe
met het zand. Gooit het
ten einde raad in het aquarium.

HIJ
De dingen hebben geen betekenis: ze be-
staan. De dingen zijn de enige verborgen zin
der dingen.
Welk idee heb ik over de dingen? Welke me-
ning heb ik omtrent oorzaak en gevolgen?
Wat heb ik tot nu toe bespiegeld over god,
de ziel,
over de schepping van de wereld? Ik weet
niet...

Voor mij is daaraan denken de ogen sluiten
en niet denken...

...
'HIJ' moet wel denken omwille van het zand
...
'Innerlijke constitutie der dingen...
Innerlijke zin van het heelal'...
Dat alles is onecht, dat alles wil niets zeggen...
Het is ongelooflijk dat men denken kan aan
dat soort dingen...

'HIJ' geeft zijn 'avontuurlijk gevecht' met
het zand op.

HIJ
Denken aan de innerlijke zin der dingen
Is overtollig!

LICHT UIT

MUZIEK (kleine muzikale intro)

LICHT AAN - ZOMERMIDDAG
'HIJ' is op scène.
'ZIJ' komt op, merkt dat 'HIJ' een koffer
heeft doorzocht.
Schikt haar koffer terug, sluit deze. Celliste
komt eveneens op.

ZIJ
Ik voel een enorme vreugde...
...
Welk een vrede, na zovele reizen...
Hoe heerlijk kijken is het naar de koffers, sta-
rend als naar niets!

...
...
O, blauwe hemel - dezelfde van mijn kinder-
jaren -
...
...
Kom naast mij zitten,
Laten we rustig kijken,
en leren dat het leven langsgaat en...

HIJ
...en wij houden elkaars handen niet vast...

ZIJ
...leggen wij de handen in elkaar.
Bedenken wij vervolgens, volwassen kind'ren
dat het leven langsgaat
en niet blijft, niets nalaat en nooit weerkeert
en...

HIJ
...maken wij de handen los, 't is niet de moei-
te ons te vermoeien.
Of wij genieten, dan wel niet, wij gaan voor-
bij als de rivier.
Beter is te weten stil voorbij te gaan...en zon-
der grote onrust,
zonder liefden, zonder haat, noch harts-
tocht...

ZIJ
Beminnen wij elkander kalm, bedenkend dat
wij, als we wilden,
Elkander zouden kunnen kussen, strelen en
omhelzen.

HIJ
Maar dat het beter is te zitten naast elkaar en
de rivier te horen stromen en te zien.

ZIJ
Muziek a.u.b.

celliste speelt

ZIJ
Elkaar zouden kunnen kussen, strelen en
omhelzen.

...
Plukken wij bloemen, neem ze in je hand en
leg ze in je schoot
en laat de geur het ogenblik verzachten...
Dit ogenblik waarin wij kalm in niets gelo-
ven...

Kleine stilte

HIJ
Pluk de bloemen maar laat ze los eer je ze
hebt gezien...
Ga zitten in de zon. Doe afstand.
En wees koning van jezelf.

ZIJ
Vrijwillig deed ik afstand van mijn troon...
Mij scepter heb ik neergelegd...
mijn kroon...
Geen koningskleed...
...

HIJ
Gisteravond stond een man uit de stad te
praten in de deur van
de herberg. Hij sprak over rechtvaardigheid
en de strijd voor
rechtvaardigheid, over het lijden der arbei-
ders, over het altijd
moeten werken en over hen die hongeren,
en over de rijken die
dit alles niets kan schelen...

ZIJ
Als ik eerst schaduw word, zul je mij herinne-
ren
Zonder dat die herinnering je brandt of pij-
nigt of ontroert.

HIJ
...en over de rijken die dit alles niets kan
schelen...
en toen hij mij aankeek zag hij tranen in
mijn ogen
en glimlachte blij, denkend dat ik voelde
de haat die hij voelde en het medelijden
dat hij zei te voelen...

ZIJ
En mocht, voor mij, jij de obool gaan bren-
gen aan de somb're bootsman
Dan zal ik niets te lijden hebben als ik aan je
denk.

(kleine stilte)

HIJ
en het medelijden dat hij zei te voelen.

...
Nee, waar ik aan dacht terwijl de mensen-
vriend praatte
- en dat was wat mij tot tranen toe bewoog -
Was hoe het verre geklingel der koebellen
Bij het vallen van die avond
Niet leek op de klokken van een kleine kapel
Waar bloemen en beekjes ter misse gingen
Samen met eenvoudige zielen als de mijne.
...
De man was uitgepraat en keek naar de zons-
ondergang.
Maar wat heeft met zonsondergang te ma-
ken hij die haat en liefheeft?
...
Ik heb nooit kunnen beminnen, voelen heb
ik nooit gekund.

ZIJ
Wat mij betreft,
Ik ben tevreden.

HIJ
De illusie die mij staande hield
Was slechts voor 't voetlicht koningin...
(tot haar)
In je kleed met nacht en eenzaamheid om-
rand,
Met aan je voet de nieuwe zee...
Ben je de een'ge vorst die werkelijk mijn we-
reld
houdt in de holte van je hand.

ZIJ
Niets hecht mij aan niets.
Ik wil vijftig dingen tegelijk.
Ik hunker met een drang van honger naar
vlees,
naar iets, ik weet niet wat...
ik ben tevreden.
...
Geen koningskleed?
't rijk is uit!

'ZIJ' gaat weg. Celliste gaat eveneens weg.

LICHT UIT
LICHT AAN - NACHT
'HIJ' is op scène. Geeft eten aan het goudvis-
je.

HIJ
Ik geef niet om rijm.
Zelden.
...
Trouwens...
Niets van wat ik geschreven heb werd ooit
voltooid...
altijd kwamen nieuwe ideeën tussenbeide...
buitengewone, onbuitensluitbare gedachten-
associaties met oneindigheid
als begrenzing.
...
...
(tegen vis)
Ik kijk en ben bewogen,
ben bewogen zoals...
...
...

Daar in de diepte...
In het zwijgen en in het bedrieglijk licht van
de diepte...
...
...
Wat een muze!
...
Nu dan...
Vandaag dat ik alleen ben en kan zien
Met dat vermogen van het hart te zien
Wat ik niet ben, al wat ik niet kan zijn
wat ik, als ik het was, vergeefs zal zijn
Vandaag ik zeg het u
wil ik duurzaam beseffen dat ik niemand
ben...
(lijkt er niet erg in te geloven)
...
wil ik duurzaam beseffen dat ik niemand
ben...
en van mijzelf, hooghartig, mij ontslaan
wijl ik mijn feiten onderken
...
Ik heb gefaald in alles, zonder iets te wagen,
zonder iets te doen
of iets te zijn;
Noch heb ik, in de distels mijner dagen
de bloem geplukt van gelukkige schijn...
Rest mij...
- want ergens is de arme rijk -
als hij het maar wil weten
De grote onverschilligheid die bij mij blijft...
...
...
Ik schrijf het op om het niet te vergeten.
...
...
...
Vandaag...
Vandaag, eens en voorgoed besloten heb-
bend Ik te zijn. Ik moet leven in overeen-
stemming met het werk dat mij is opgelegd
en derhalve
de gedachte verwerpen aan de reclame en
plebejische
vermaatschappelijking van mijzelf, heb ik
voorgoed het volledig
bezit herwonnen van mijn Genie en van het
Goddelijk besef van mijn
opdracht.
...
Vandaag...heeft een lichtschicht mij met in-
zicht verblind.
Ik ben geboren!
...
...
Na het schrijven lees ik.
...
...
Waarom heb ik dit geschreven?
Waar heb ik dit vandaan gehaald?
...
...
...
Ik voel overtuigingen die ik niet heb.
...
Alles is nacht, alles verwarring.
Wat wij om ons heen zien is gelogen.
Verwaaide rook, afspiegeling

Van 't vuur en van die schittering
Verhuld voor onze aardse ogen,
maar deez' of geen' is 't een moment
Scherp schouwende, te zien gegeven
in de schaduw en in haar bewegen
Wat in de and're wereld is gemeend
Met het gebaar dat hem doet leven.
En dan pas wordt de diepe zin
van wat hier duister is hem duidelijk
En zendt hij het lichaam dat van hem ging
Begrepen in zijn voorstelling
De intuïtie van...blik.
...
...
...
Van waar is dit tot mij gekomen?
Dit is beter dan ikzelf!
...
...
Niet mijn, niet mijn is mijn gedicht!
Wie is 't die wat ik schrijf dicteert?
Wie was het die 't mij gaf?
Zouden wij op deze wereld niets dan pennen
zijn met inkt
Waarmee iemand waarachtig schrijft wat wij
hier...
(merkt zijn opwindning)
...(eerder ontsteld)
En mijn verveling, al mijn verveling, dyna-
miek geworden...
door een liefde die terugkeert...
met nog een kracht genoeg om mij te trek-
ken en mij mee te slepen...
...
...
Hoever ben ik van wat ik zoëven was!
Hysterie!!
...
Ik voel de plundering!!!!
...
...
Ik ga op in vervoeringen die ik afwijs!
Ik voel...
(krijgt het moeilijk gezegd)
...overtuigingen...
Ik...
...
...
...
Wanneer ik met oprechtheid spreek, weet ik
niet met welke oprechtheid
ik spreek...
...
...
(stille)
...
...
...
...
(gaat naar de microfoon, tot het publiek:)
Het complexe oeuvre, waarvan dit het eerste
deel is, is essentieel
dramatisch van aard, zij het verscheiden van
vorm - hier prozafragmenten,
in andere delen poëzie of filosofie.
...
Ik weet niet of de geestesgesteldheid die
eraan ten grondslag ligt
een voorrecht of een ziekte is...

Ik weet het niet!

DOEK

'HIJ' laat de bandopnemer terugspoelen, zet hem terug in gang en luistert.

OFF

...ik geschreven heb werd ooit voltooid één, twee, één...

Kom niet tegenover me zitten, niet naast me, kom niet... enz.

'HIJ' stopt de bandopnemer.
Drukt de opnameknop in.

HIJ

Eén, twee.
Zeker is - in elk geval - dat de auteur van deze regels nooit één enkele persoonlijkheid heeft gehad.
Eén, twee.
Aliquid cogitat ergo sum.
'Iets' denkt dus 'Ik' ben.
Test!

'ZIJ' komt op, wederom met koffers.
Celliste volgt haar.

'HIJ' gaat naar 'ZIJ' toe met een pakje met strikje.

HIJ
Chocolaatjes

'ZIJ' negeert het pakje.

ZIJ
Zij 'kwam',
Als gedreven door een goddelijk instinct en...

'HIJ' dringt aan met zijn pakje.

HIJ
Eet op.
Heus alle religies samen leren ons niet meer dan snoepgoed.

'ZIJ' let niet op wat hij zegt.

ZIJ
Vrij wil ik zijn en onoprecht!

HIJ
Ik zie je hier, en nu, en ik ontwaak tot iets.
De morgen rijst, de warmte gaat open, de wind siddert...

...
Wat zegt jou de wind die waait?

'ZIJ' antwoordt niet.

HIJ
Mij zegt hij veel meer.
Mij spreekt hij van velerlei dingen, van herinneringen en verlangens.

ZIJ
Jij hebt de wind nooit horen waaien.
De wind spreekt enkel van de wind

Wat jij hem hoorde zeggen was een leugen.
En de leugen is in jou!

...
Essentieel is kunnen zien
zonder te denken.

HIJ
Maar dat vereist een diepgaande studie.
Eist een leerschool in verlering.

ZIJ
Een bloem bijvoorbeeld, heeft die schoonheid?
Is er soms schoonheid in een vrucht?

Vooraleer 'HIJ' iets kan zeggen:

ZIJ
(anticipeert zijn verkeerde antwoord)
Nee!
Ze hebben kleur en vorm.
En ze bestaan, meer niet.
Schoonheid is de naam van iets dat niet bestaat.

HIJ
kon ik maar chocolaatjes eten met dezelfde authenticiteit waarmee jij eet.
Ik echter...denk!
en als ik het zilverpapier eraf haal, dat van tin is,
gooi ik alles op de grond, zoals ik ook mijn leven heb vergooid

...
...
Mijn hart is een leeggegooide emmer.
Zoals zij die geesten oproepen
roep ik mezelf op en vind niets...
...
Ik ga voor het raam staan en ik zie de straat met absolute duidelijkheid
Ik zie de winkels, ik zie de trottoirs, ik zie auto's voorbijgaan,
ik zie levende en aangeklede wezens die elkaar passeren
Ik zie de honden die, ook zij, bestaan.
En dit alles deprimeert me als een vonnis tot verbanning.

...
...
Ik ben vandaag verslagen,
Ik ben vandaag lucide,
Ik ben vandaag perplex,
Ik ben vandaag verdeeld...
Ik ben...niets...
Ik zal ook nooit iets zijn.
Ik kan ook niet iets willen zijn...
...

ZIJ (alsof het logisch was)
Dood je dan!
Heb geen morele scrupules, geen intellectuele angst.

HIJ
Ken je, als Hamlet, de ontzetting voor het onbekende?

ZIJ

Maar wat is bekend? Wat ken je dan wel dat je iets in het bijzonder onbekend noemt?

'HIJ' neemt het pakje en begint het langzaam te openen.

HIJ
Waar ik aan dacht...

...
...
In de schaduw van de Berg Abiegno
Rustte ik, het peinen moe.
Ik zag het Slot op hoge hoogten
In mijn dromen ging ik daar naar toe.

...
Misschien dat ik een dag gesterkt
In kracht of in onthechtheid,
het steile pad begroeven zal
Dat naar het Slot leidt.
...
In de schaduw van de Berg Abiegno
Rust ik nu...

...
...
'k zie van verre naar het Slot
Maar wat ik wil ben ik vergeten...

('HIJ' haalt uit het pakje een mes)

Van de schaduw van de Berg Abiegno
Wie, wie komt en slaakt mijn keten?

('HIJ' drukt het mes tegen zijn borst)

...
...
...
...
Zal men mij missen?

ZIJ
O, grijp je kans.
Niemand wordt gemist en jou mist niemand.
Zonder jou loopt alles zonder jou.
Jouw bestaan is erger voor anderen dan je verdwijnen...

HIJ
Het verdriet van anderen?

ZIJ
Heb je bij voorbaat wroeging dat ze je bewenen?
Wees gerust: ze zullen weinig wenen
Levensdrift stelt stilaan tranen.

...
Om te beginnen is er verrassing,
dan de ontzetting voor de doods-kist...
de familie bij de dodenwacht, ontroostbaar en anekdoten vertellend,
jammerend hoe jammer het toch is dat je gestorven bent,
En jij, simpele aanleiding tot al dit rouwbe-klag
Jij, waarlijk dood, veel doder dan je denkt.
Dan...de tragische aftocht naar de tombe of het graf,
...

En dan begint de dood van de herinnering aan jou...

...
Om te beginnen heerst in allen opluchting
Na de ietwat vervelende tragedie van je ster-
ven...

...
Dan, van dag tot dag, worden de gesprekken
opgewekter
En het alledaagse leven neemt zijn plaats
weer in.

...
Dan...van lieverlee, ben je opeens vergeten!

'HIJ' houdt het mes nog steeds tegen zijn
borst gedrukt.

Plots geeft 'HIJ' het mes aan 'ZIJ'.

'ZIJ' is teleurgesteld door zijn houding.
'ZIJ' duwt het mes van zich weg.
Het mes valt op de grond en breekt.

HIJ
Gebroken is de toverspiegel waarin ik mij zag
zoals ik was

'HIJ' raapt de stukjes op.
Geeft een stukje aan 'ZIJ'.

Chocolaatje?

...
Heus, er is op de wereld niet meer metafysi-
ca dan die chocolaatjes.

'ZIJ' neemt de chocolade niet aan.
'HIJ' eet er zelf van.

ZIJ
Dood ben je reeds, dood voor jouw uur.

...
...
Je ging het land op vol grote plannen.
Maar daar vond je alleen gras en bomen.
En als er mensen waren, waren die net als de
anderen.

...
...
Genie?
Op dit moment wanen honderdduizend brei-
nen zich in 'droom genie
als jij,

En de geschiedenis zal er, wie weet?, niet
één vermelden,

...
...
In hoeveel zolderkamers en niet-zolderka-
mers op de wereld
zitten niet op dit moment genieën-voor-zich-
zelf te dromen?

Hoeveel verheven, nobele, lucide aspiraties
Ja, waarlijk verheven, nobel en lucide
En wie weet realiseerbaar,
zullen nooit het werkelijke zonlicht zien noch
oren om te horen vinden?

De wereld is voor wie geboren wordt haar te
veroveren
En niet voor hem die droomt dat hij haar
kan veroveren.

Je hebt meer gedroomd dan Napoleon heeft
verricht!

HIJ
(neemt een ander stukje chocolade van de
grond)
Gebroken is de toverspiegel...
En in elk noodlotsscherf zie ik nu slechts een
stuk van mij...
een stuk van u...
een stuk van mij...

...
(laat de chocolade smelten in zijn mond)
Mijn kinderjaren...
Zo angstig verloren...
...
God zou ik moeten zijn...

'ZIJ' verzamelt de stukjes chocolade op de
grond en geeft ze aan 'HIJ'.

ZIJ
Weer droom je...Eet die chocolaatjes...
Eet op!
(dwingend)
Eet op!!
En laat de rest maar komen als het komt, of
komen moet, of anders
komt het niet!

HIJ
(onder druk, angstig)
Alleen op de verlaten kade, op deze zomer-
morgen
Kijk ik in de richting van de zee.
Kijk ik naar het onbegrensde,
Kijk ik, en zie met welgevallen hoe,
Klein, zwart en duidelijk, een pakketboot bin-
nenvaart.

...
...
En ik...
wacht op de kade...
gehoorzaam aan een indirecte opdracht.

...
...

ZIJ
(tegen Celliste)
Nu!

Celliste begint te spelen.

ZIJ
Ultimatum:

...
Ik zal een kille drang tot misdaden stimule-
ren.

Tot een inquisitie zonder het excuus van het
geloof.

Misdaden zonder motief, zelfs niet dat van
kwaadaardigheid of drift.

Begaan in koelen bloede zelfs niet om te pij-
nigen zelfs niet om kwaad
te doen.

Zelfs niet tot vermaak maar slechts als tijd-
verdrijf

Enkel om het zoet genot verfoeilijke misda-
den te bedrijven en er,
niets bijzonders aan te vinden.

Te zien lijden tot het punt van waanzin en
van dood door pijn zonder het ooit zover te
laten komen.

'HIJ' wil haar geloven.

HIJ
I shall build thee a statue that will be
to be the continued future evidence
of thy love and thy beauty and the sense
that beauty giveth to divinity.
This picture of love will bridge the ages
It will loom white out of the past and be eter-
nal
like a Roman victory
Love, love, my love!
Thou art already my God
My love, my love, my God-love
Let me kiss on thy hot lips now immortal.

ZIJ
Kus met enterhaken, zwepen, vleselijke ra-
zernij,
Jouw blijde, vleselijke angst mij te behoren
Jouw masochistische verlangen jou te geven
aan mijn woede
Object te zijn, inert en voelend, van mijn om-
nivore wereld!

Celliste begint vals te spelen.
Ze heeft blijkbaar moeilijkheden met de tek-
sten.

HIJ
Ik wil met u meegaan, ik wil met u mee-
gaan...

...
(tot zichzelf)
maar mijn verbeelding weigert mij te vol-
gen...

...
Ik dwing mijzelf
Ik dwing mijzelf

...
...
Nog eenmaal...
Nog eenmaal...

...
Gehoorzaam aan de wet die dwingt
En stenen en mensen gebiedt
Heb ik een algemeen instinct
En voel ik...wat ik voel.

...
Ik voel teveel.

...
...

HIJ
Dwing mij
Verneder mij en sla mij
Maak mij tot uw slaaf, uw ding
En dat uw minachting voor mij mij nooit ver-
late...
Onderwerp mij zoals wie een hond trapt tot
hij dood is...

...
...
Celliste is gestopt met spelen, totaal uit het
lood geslagen.

HIJ

En nu...
En nu...
stijgt uit haar verten...
weerom...
weerom...
de overoude wijdse kreet.
...
De maan rijst aan de horizon
En als een traan ontwaakt in mij...
...
(gemengde gevoelens)
...
mijn blijde kindertijd...
...
mijn verleden keert terug...
...
een geur,
een stem,
de echo van een lied...

ZIJ

Alleen op de verlaten kade...
kijk je in de richting van de zee...
naar het onbegrensde...

HIJ

't Was in het oude, stille huis aan de rivier...
...
...
Alleen op de verlaten kade...
...
Ik kijk van ver naar de pakketboot, met een
grote onafhankelijkheid
van ziel.
Vrij wil ik zijn en onoprecht!
...
een vliegwiel begint in mij, langzaam, te
draaien...
...
De ochtend.
De bleekheid.
De bleekheid van de ochtend dat men...

ZIJ

Ik wil met u meegaan
Ik wil uw gevaren oog in oog zien.
Op mijn gezicht de winden voelen die het
uwe gegroefd
hebben.
Van mijn lippen het zout spuwen van de
zeeën die de uwe hebben
gekust.
Mijn schouders zetten onder uw werk, deel
hebben in uw beproevingen...

HIJ

Ja...
Ja...
met u de beschaving ontvluchten
Met u de notie van moraal verliezen.
Nieuwe wreedheden drinken, nieuwe tumul-
ten in de ziel
Met u gaan, mezelf ontdoen...
Weg!
Weg van mijn beschaafde kleding.

'HIJ' rukt zijn hemd uit.

HIJ

Mijn zachtaardigheid van optreden
mijn vreedzaam leven
mijn zittende statische geregelde en overzie-
ne leven
Naar zee!
Naar zee!
Naar zee!
O! Mijn leven te water laten...
Voor mij bestaat geen wereld meer!
Ik laai vermiljoen
Brul in de hitte van de entering
Opperpiraat! Caesar-Piraat!
Ik roof, moord, snijd, scheur in stukken...
Ik voel alléén de zee, de overval, de plunde-
ring
Ik voel alléén de aderen van mijn slapen
In mij slaan, mij slaan...

ZIJ

Heb mij lief en haat mij!
Uw woede, uw wreedheid...
O hoe die spreken tot het bloed van een
vrouwenlichaam
welks geilheid overleeft.
...
De vrouw-alle-vrouwen zijn
Die werden verkracht, vermoord, verwond...
...
In mijn onderworpen wezen het wijfje van
hen allen zijn
En dat alles te voelen - al die dingen tegelijk -
tot in mijn ruggemerg
...
De drang tot wat volstrekt verwerpelijk is en
wreed
die als abstracte geilheid knaagt aan onze
zwakke lichamen
En onze lege blikken vult met grote waanzin-
nige koortsens...
Ah! De beestigheid van deze beestigheid...

HIJ

Schijt!
Aan ieder leven als het onze, dat niets van
dit alles is.
Kijk mij hier! Ingenieur, praktisch uit nood-
zaak, o zo gevoelig.
Kijk mij hier, onbeweeglijk met u vergeleken
zelfs wanneer ik loop.
Inert zelfs als ik handel...
Kijk mij hier, een zelfmoord!
...
...
zelfs als ik mijn wil opleg.
een zwakkeling, statisch, gebroken, laf en af-
zijdig van uw glorie.
Van uw groot en snerpend, heet bloeddorstig
dynamisme!
Schijt!
Omdat ik niet kan handelen in overeenstem-
ming met mijn delirium.
Schijt!
Omdat ik altijd aan de rokken loop van de
beschaving.
Schijt! Schijt! Schijt!
Ik dwing mezelf.
Ik dwing mezelf.
Nog eenmaal.

...

Ik bedenk dat het interessant zou zijn kinde-
ren op te hangen voor
de ogen van hun moeders...

...

Ik voel me ongewild die moeders.

...

Nog eenmaal.

Ik dwing mezelf en roep nog eenmaal voor
mijn ogen in de ziel de
furie op van de piraterij en van de slachting,
de smaak, bijna te
proeven in de plundering...
De nutteloze slachting van vrouwen en van
kinderen.
Het zinloze gefolter alleen tot ons vermaak
van arme passagiers.
En de wellust in het breken en vermorzelen
van al...

...

...

Ik denk aan God.

ZIJ

Al deze tijd heb je naar niets gekeken.
Al deze tijd heb je je oog niet afgehouden
van je huis aan de rivier.
Je kindertijd aan de rivier.
De vensters van je kamer die uitzagen op de
rivier bij nacht.

HIJ

Ik herinner mij...
en tranen vallen op mijn hart...
O, mijn voorbije kindertijd, pop die men mij
gebroken heeft.
Mijn oude tante...

ZIJ

Een oude tante, die van je hield omdat ze
een zoon verloren had.
Ze zong je elke nacht in slaap.

'HIJ' legt zich in haar armen. 'ZIJ' opent
haar kleed. (Ontdekking
van het vrouwelijk lichaam)

ZIJ

't Was in het oude, stille huis...aan de rivier.
Soms zong ze:
Het schip Catrineta.
(zingt)
Ginds vaart het schip Catrineta
Al over de baren der zee.
...
En doet je denken aan hoe weinig je aan
haar gedacht hebt...
...
en ze hield zoveel van je...
hoe ondankbaar ben je jegens haar geweest...
'ZIJ' legt hem zachtjes op de grond, kruipt
dan op hem en bedrijft
liefde.

'Was in het oude
stille huis...
aan de rivier...

...

Ik zong...

...

...
de zon zwelt...goud stijgt...
...
Het schip, omljnd en afgetekend.
Het schip dat koers zet...
Dan vage stip aan de horizon.
Stip steeds vager aan de horizon.
En daarna...
...
Ginds vaart het schip Catrineta
Al over de baren der zee...
...
De piraten...
Het moment...
...
...
...
de drang...
tot wat volstrekt verwerpelijk is...
wreed...
...
HIJ
In mijn passieve lichaam...
de vrouw-alle-vrouwen zijn...
...
...
Ik weet niet wat, weet niet hoeveel van u ik
graag zou zijn...
Niet enkel u de vrouw zijn, u de vrouwen
zijn, u slachtoffer, niet
alleen uw zielen zijn, uw lichamen, uw furie,
het door u bezeten
zijn...meer dan dit...
God zou ik moeten zijn.
...
Ik ben niets, ik zal nooit iets zijn.
...
Ik voel ik weet niet welk absurd berouw wan-
neer ik hieraan denk.
...
Ik...
Ik roep met een bewuste wilsinspanning om
deze gevoelens kwijt
te geraken. Ik roep met een wanhopige, ste-
riële, nutteloze wilsinspanning: Ik roep:
De wereld behoort aan diegene die niet
voelt!
De wereld behoort aan diegene die niet
voelt!
Ijle duizelingen van verwarde dingen in de
zielen.
Onze zielen...
Tranen...
...
'HIJ' duwt haar van zich af.
Nutteloze tranen...
'HIJ' breekt decor af.
HIJ
Proper, ordentelijk, modern als een kantoor
met geelkoperen loketten,
zijn mijn gevoelens nu normaal, correct als
gentlemen,
praktisch...
Het is intussen een gewone werkdag.

Alles begint zich te bewegen, te normalise-
ren.
'ZIJ' schikt haar kleren en gaat weg.
ZIJ
Liefde is het essentiële, Sekse het accidente-
le.
Die kan hetzelfde zijn, of kan verschillend
zijn.
De man toch is niet dierlijk: Hij is een vlees
met brein,
Schoon soms wat ziekelijk.
(Celliste volgt haar)
HIJ
Goede reis, mijn arme toevallige vriend, die
mij de gunst bewezen
hebt de koorts en de treurnis van mijn dro-
men met je mee te nemen.
En mij terug te brengen tot leven, om naar
je te kijken en te zien
vertrekken.
Goede reis! Goede reis!
Zo is het leven.
...
...
Zij kwam
En ik
maakte meteen het juiste gedicht:
De dichter wendt slechts voor
Hij veinst zo door en door
Dat hij zelfs voorwendt pijn te zijn
Zijn werkelijk gevoelde pijn
En zij die lezen wat hij schreef
Voelen in de gelezen pijn
Niet de twee die hij geleden heeft
maar een die de hunne niet kan zijn.
...
En zo rijdt op zijn rails in 't rond
Tot vermaak van onze rede
Die opwindtrein, in dichtermond
Ook wel 'het hart' geheten.
'HIJ' gaat naar bandopnemer en schakelt
hem uit.
Wil hem terugdraaien, maar doet het tenslot-
te niet.
'HIJ' keert zich naar het publiek.
Men herkende mij meteen als de persoon
die ik niet was
en ik ontkende niet en was verloren
Toen ik mij wilde ontmaskeren
Zat het masker vast aan mijn gezicht
Toen ik het aftrok en mij in de spiegel zag
was ik reeds oud geworden
Ik wierp het masker weg en ging slapen in de
vestiaire
als een hond die wordt getolereerd door de
direktie omdat hij niet
bijt.
(stilte)
Waarom vertel ik dit?
...
(blijkt het gevonden te hebben)

Men zegt dat ik al wat ik schrijf
of veins of lieg.
Maar nee.
't Is enkel dat gevoel bij mij
Is wat ik mij verbeeld
De hartslag doet niet mee.
...
Zo schrijf ik midden in
Wat niet dicht bij mij ligt
Vrij van gevoel dat bindt
Ernstig om wat niet leeft
Voelen?
Is voor wie leest!
...
Waarom vertel ik dit?
...
(blijkt het gevonden te hebben)
Ik schrijf deze geschiedenis om te bewijzen
hoe subliem we zijn.
...
...
We zijn niets.
We zullen nooit iets zijn.
We kunnen ook niet iets willen zijn.
...
Afgezien daarvan koesteren we alle dromen
van de wereld.
...
Ja...
Toch...
De wereld is voor hem die droomt dat hij
haar kan veroveren.
...
...
Als we met de dochters van onze wasvrou-
wen trouwden...
zouden we gelukkig zijn?
...
...
Kunt u dat vatten?
...
...
Wat is er moeilijk aan te begrijpen
dat iets iets is
en niet steeds
iets anders een eindje verderop?
...
...
...
...
Aldus wordend,
in het ongunstigste geval,
tot een dwaas die hardop droomt
in het gunstigste geval,
niet tot één enkele dichter maar tot een hele
literatuur,
draag ik er wellicht toe bij,
het universum te vergroten...
want hij die,
bij zijn dood,
één mooi vers nalaat,
heeft de hemelen en de aarde rijker gemaakt.
...
...
...
...

Aanvankelijk dacht ik dit complexe oeuvre,
waarvan dit het tweede
deel is, anoniem te publiceren.

...
want...
love's known, each lover is anonymous.

DOEK

'HIJ' is alleen op de scène.
'HIJ' staat bij de bandopnemer, speelt met
de knoppen.
Schakelt bandopnemer dan aan.

OFF

...ik geschreven heb werd ooit voltooid één,
twee, één...
Kom niet tegenover me zitten, niet naast me,
kom niet één, twee.
Zeker is - in elk geval - dat de auteur van
deze regels nooit één
enkele persoonlijkheid heeft gehad. Eén,
twee. Aliquid cogitat ergo
sum, 'Iets' denkt dus 'Ik' ben...Chocolaatjes,
kleine meid!
Eet die chocolaatjes! Eet op...Ken je als
Falstaff de vettige
liefde...

'HIJ' stopt de bandopnemer.
wil iets zeggen door microfoon.
'ZIJ' komt op,
Celliste volgt moeizaam.

HIJ

Kom vertroostende,
Voetje voor voetje,
aloude verpleegster
Gij die troost brengt,
Griekse godin gedacht als standbeeld maar
dan levend
Romeinse matrone, onvoorstelbaar nobel en
noodlottig,
prinses der troubadours, gracieus in kleurige
gewaden,
achttiende-eeuwse markiezerin, gedecolleteerd,
gedistantieerd,
Beroemde cocotte uit de tijd van onze vaders,
of iets moderns-wat, weet ik niet -
dat alles, wat het ook zij dat ge mag zijn,
als het kan inspireren,
laat het dan inspireren!!

'ZIJ' negeert hem volledig.
Ze draagt twee sabels + kussen + windel +
enz...
'HIJ' weet wat er gaat gebeuren.
Neemt uit haar armen de langste sabel.
Hij bekijkt hem lang.

HIJ

Oud speelgoed mijner dromen...

...
...
Ik zal de weg wijzen!
Ik!
...
In de politiek:

Totale afschaffing van de idee van democratie conform de Franse
Revolutie, volgens welke idee twee mensen
harder hollen dan één,
hetgeen onjuist is.

In de kunst:
Totale afschaffing van de idee dat elk individu het recht of de
plicht heeft uit te drukken wat hij voelt. De
grootste kunstenaar
zal zijn hij die zichzelf het minst definieert en
die schrijft in
het grootst aantal genres met de meeste te-
genspraken en tegenstrijdigheden.

...
Ik verkondig dus de noodzaak van de komst
van het Mensdom der
Ingenieurs.
Meer nog!
Ik garandeer de komst van het Mensdom
der Ingenieurs.
Ik verkondig voor de nabije toekomst, de we-
tenschappelijke schepping
der supermensen.
De supermens zal zijn niet de sterkste maar
de meest complete,
De supermens zal zijn niet de hardste maar
de meest complexe,
De supermens zal zijn niet de meest vrije
maar de meest harmonische!
(buiten adem)
Wolken. Vandaag zijn zij voor mij de belang-
rijkste werkelijkheid.
Zij houden mij intens bezig.

'ZIJ' ondertussen slaat geen acht op hem.
'ZIJ' bereidt haar zelfmoord voor.
'HIJ' bekijkt even haar voorbereidingen.

Ik weet niet welk lot of welke toekomst onze
stuurloze wanhoop
past,
noch welke eilanden van het onmogelijke zui-
den wachten op onze
schipbreuk.

...
Ik weet niets.
...
In het diepst van mijn geest, waar ik droom
wat ik gedroomd heb,
in de verste velden van mijn ziel, waar ik no-
deloos herdenk
(en het verleden is een natuurlijke mist van
valse tranen)
Op de wegen en de paden van de verre wou-
den
waar ik mijn bestaan veronderstelde,
vluchten ontredderd, laatste resten
van de allerlaatste illusie...
...
Mijn gedroomde legers, verslagen zonder ge-
weest te zijn.

...
...
(tot 'ZIJ')
Weer zie ik u terug,
maar mij, mijzelf, zie ik niet terug.

'ZIJ' slaat geen acht op 'HIJ', op wat 'HIJ'
zegt.

'ZIJ' bereidt haar zelfmoord verder voor.

...
'HIJ' bereidt zijn bijdrage voor.
d.w.z. eens 'ZIJ' seppuku heeft gepleegd
moet 'HIJ', om de pijn in te korten, haar
hoofd afhakken.
'HIJ' plaatst zijn sabel tegen haar nek en pro-
beert enkele malen
de beweging uit.

HIJ

Meester,
...
Mijn zeer geliefde meester,
...
Hart van mijn geest en van mijn hele li-
chaam,
...
Mijn hart heeft niets van jouw serene rust ge-
leerd,
Mijn hart heeft niets geleerd...
...
Waarom heb je mij geroepen naar de hoog-
ste bergtop...
Als ik, geboren in de steden van de vallei,
niet kon ademen...
Ik ben technicus, maar alleen technisch bin-
nen mijn techniek.

'ZIJ' heeft een windel rond haar midden ge-
spannen. 'ZIJ' neemt een kleine sabel die ze
naar haar buik brengt.
'ZIJ' wacht op hem.

HIJ

Ik ben technicus, maar alleen technisch bin-
nen mijn techniek.
Daarbuiten ben ik gek, met alle recht om het
te zijn, verstaan!

...

'HIJ' verwijdert zich van haar.
Keert haar de rug toe.

HIJ

Waanzinnig, zeker, want ik wilde grootheid
Zo als 't fatum die niet geeft
Te veel was mij mijn zekerheid
Daarom is in het zand gesneefd
Mijn wezen dat geweest is, niet dat leeft.
Mijn waanzin zij anderen toegewenst
Met al wat aan haar kleeft
Wat meer, zonder de waanzin, is de mens
dan een verzadigd beest,
zich voortplantend kadaver dat nog leeft?

...
Waanzinnig, zeker, want ik wilde grootheid
maar...

...
Mijn zwaard is zwaar
mijn armen zijn ontkracht...

...

'HIJ' laat de sabel vallen en bekijkt het.

HIJ

Er is tussen de wereld en mij een nevel die
me belet de dingen
te zien zoals ze werkelijk zijn...

...

Elke dag ben ik eenzamer, verlatener.
Gaandeweg breken alle banden.
Binnenkort zal ik alleen zijn.
Ik ben niets.

'ZIJ' drukt de punt van de korte sabel tegen
zich aan en wacht.
Na een tijdje kijkt ze naar hem toe en fluit
op een korte en gebiedende
manier. 'HIJ' kijkt om. 'ZIJ' kijkt terug voor
zich uit.

(kwaad)
Dat is geen vrijheid!
Dat is tirannie!

ZIJ
Nee!
Hulpverlening!

HIJ
Dat is de vrijheid om te tyranniseren,
wat het tegendeel van vrijheid is.

...
(tracht haar te overtuigen)
Dat is juist wat we het meest moeten zien te
belemmeren en te bestrijden

...
Daarom moeten we kiezen voor de theo-
rieën van de Ware Anarchist,
(wil zichzelf ook overtuigen)
Wat is de manier om vrijheid te verwerven?
Alle sociale ficties geheel en al vernietigen!
Hoe kan men alle sociale ficties geheel en al
vernietigen?
Door een sociale revolutie, plotseling, abrupt
overrompend.

...
Onze revolutie zou bij voorkeur een wereld-
revolutie moeten zijn.

ZIJ
Ik mag doodvallen als ik hier iets van begrijp.

HIJ
(als een verantwoording)
Ik voelde revolte in mij.
Ik wou mijn revolte begrijpen.
Ik wou dus een bewust en overtuigend Ware
Anarchist worden.

ZIJ
De werkelijkheid heeft ons niet meer nodig.

'ZIJ' kijkt terug voor zich uit, plaatst de klei-
ne sabel tegen haar buik en wacht.
'HIJ' komt dichterbij, kijkt naar zijn sabel
die op de grond ligt.
Raapt de sabel op, na enige twijfel.

HIJ
Ik heb - toen ik voelde dat ik dit intense en
infantiele verlangen
kon en ging bedwingen - mijn kalme inbezit-
neming van mijzelf erkend.

...
Lydia...
Het is nu misschien tijd dat ik zeg wat soort
mens ik ben.

Door mijn eigen natuurlijke neigingen, door
de omgeving van mijn
vroegste levensjaren, door de invloed van
studies, door dat alles
ben ik van de verinnerlijkte soort karakter,
egocentrisch, zwijgzaam,
niet zichzelf genoeg, maar zichzelf verloren
hebbend. Mijn gehele
leven is er een geweest van passiviteit en
droom.

Niets van wat ik geschreven heb werd ooit
voltooid. Mijn geesteskarakter
is zodanig dat ik een afkeer heb van het be-
gin en eind van dingen,
omdat het geen vaste punten zijn. Ik heb
geen principes. Vandaag
verdedig ik het één, morgen het ander. Maar
ik geloof niet in wat
ik dan zal verdedigen. Spelen met ideeën en
met gevoelens heeft
me altijd een bestemming geleken van de al-
lerhoogste schoonheid.

'ZIJ' luistert niet naar hem, keert zich naar
de celliste en gebaart haar om te spelen.
De celliste weet niet goed wat ze moet doen.
De situatie lijkt haar onecht. Ze speelt noch-
tans.
'HIJ' plaatst de sabel in haar nek.
'ZIJ' heft haar korte sabel op.

ZIJ
Houding om houding, beter de edelste, de
kalmste en de verhevenste.
Pose om pose, de pose te zijn die ik ben!

'ZIJ' pleegt zelfmoord.
'HIJ' bekijkt haar doodstrijd zonder haar
pijn te verlichten.

HIJ
Poet's love is this:
I love my love for thee more than I love thee!

'HIJ' gooit zijn sabel zwaarmoedig weg.
'ZIJ' sterft.

Lange stilte.

HIJ
God zij geprezen dat ik geen goed mens ben,
en het natuurlijk egoïsme heb der bloemen
en van de rivieren die hun weg gaan
Bezig beide, zonder het te weten
Met niets dan bloeien en met blijven stromen
Dit is de enige opdracht in de wereld
Deze: duidelijk bestaan.
en dat te doen zonder eraan te denken.

'HIJ' gaat naar de bandopnemer en stopt
hem.
Draait even terug en laat hem spelen.

OFF
Dit is de enige opdracht in de wereld
Deze: duidelijk bestaan.

'HIJ' stopt de bandopnemer, plugt alle stek-
kers uit en plaatst de bandopnemer in de vis-
bak.

'HIJ' lijkt eerder opgewekt.

HIJ
Ik ben altijd verbaasd als ik iets heb voltooid.
Ik ben verbaasd.
Mijn zin voor perfectie zou mij moeten ver-
hinderen iets te voltooien,
zij zou mij zelfs moeten verhinderen ergens
aan te beginnen.
maar ik denk daar niet aan.

...
...
('HIJ' steekt een sigaret op)
Ik steek een sigaret op, - eindelijk -
en in de sigaret proef ik de bevrijding van
alle gedachten
Ik volg de rook gelijk een eigen weg
En in een passend en gevoelvol ogenblik ge-
niet ik
de bevrijding van alle speculaties
...
En ik ga door met roken...

...
Zolang het lot het mij vergunt zal ik door-
gaan met roken...

...
Men HOORT muziek:
Orkest-versie finale van *Tales of Hoffmann*.
Celliste komt op (zonder cello)

'HIJ' rookt gewoon verder.

Tekst Operafinale:
La Muse:
Et moi? Moi, la fidèle amie
dont la main essuya tes yeux?
Par qui la douleur endormie
s'exhale en rêves dans les cieux?
Ne suis-je donc rien?
Que la tempête des passions s'apaise vers toi!
L'homme n'est plus: renais poète!
Je t'aime, Hoffmann! Appartiens moi!

Hoffmann:
Comme des astres radieux!
Et je sens, ô ma Muse aimée
passer ton haleine embaumée
sur mes lèvres et sur mes yeux!
Muse aimée, je suis à toi!

Muzikale finale

DOEK

Paul Pourveur
naar teksten van **Fernando Pessoa**

Fernando Pessoa: *Gedichten*,
vertaling August Willemssen.
Uitgeverij De Arbeiderspers.